

Ocena ochrony przeciwporażeniowej w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podlaskiego w Białymstoku, ul. Kilińskiego 16.

1. W marcu 2017 przeprowadzono badanie skuteczności ochrony przeciwporażeniowej w budynku UMWP w Białymstoku.
2. Protokół 1/UMWP/rp//2019 -badanie zabezpieczeń różnicowo-prądowych: Stwierdzono nieprawidłowe działanie wyłączników w poz. 8, 26, 57, 68, 87, 93 w/w protokołu.
3. Protokół 1/UMWP/pz/2019 – samoczynne wyłączenia zasilania: ochrona nie jest zapewniona w poz. 5, 6, 164, 165, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 327, 330, 336, 338, 340, 342, 345, 349, 350, 352, 356, 357, 358, 360, 363 protokołu.
4. Protokół 1/UMWP/ri/2019 – badanie rezystancji izolacji: Nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych wartości rezystancji izolacji obwodów instalacji elektrycznej. W wyniku oględzin instalacji i typu wyłączników i gniazd, stwierdziłem, iż część instalacji była budowana w latach wdt. mnie pięćdziesiątych lub sześćdziesiątych. W kilku obwodach w rozdzielni R1 są przewody instalacyjne w oplocie bawełnianym, co świadczy o czasie jej budowy. Jednak pomiar rezystancji izolacji dał pozytywny wynik.
5. Protokół 1/UMWP/o/2019 -rezystancja uziemienia odgromówki: Dwa uziomy od strony ulicy Kilińskiego mają przekroczoną wartość dopuszczalną rezystancji uziemienia instalacji odgromowej. Jako zwody pionowe instalacji wykorzystano metalowe rynny na budynku. Znacznie pewniejsze odprowadzenie ładunków elektrycznych wyładowań atmosferycznych z dachu budynku zapewniłby zwód pionowy wykonany drutem stalowym. Poza tym zwody pionowe od strony ulicy (w bezpośrednim sąsiedztwie ciągu pieszego) do wysokości 2,5 m powinny być w rurze osłonowej, ponieważ w chwili ewentualnego wyładowania, będzie na niej występować niebezpieczne dla zdrowia napięcie.

Instalacja elektryczna piwnicy:

Pomieszczenia serwerowni, pomieszczenie obok serwerowni i węzeł cieplny mają nową instalację z własnymi rozdzielniami zasilanymi z pól rozdzielni głównej. Instalacja wykonana wdt. obecnie obowiązujących standardów.

Instalacja toalet w piwnicy również działa prawidłowo.

Gniazdo DATA w pomieszczeniach piwnicy (poz. 27 protokołu 1/UMWP/pz/2019) zasilane z RK1 spełnia standardy budowy instalacji.

W pozostałej części pomieszczeń piwnicy (część ta nie jest używana) instalacja wykonana jest w układzie sieciowym TNC, czasami przewodami dwużyłowymi. Sprawdzone z wynikiem pozytywnym ochronę przeciwporażeniową gniazd 230V przez samoczynne wyłączenie zasilania (przez wyłączniki nadmiarowo-zwarciovowe). Natomiast ochrona uzupełniająca (przez wyłączniki różnicowo-prądowe) działa nieprawidłowo. Wyłączniki przeciwporażeniowe nie są wyzwalane przy wymuszonej próbie zadziałania od strony gniazd 230V.

W piwnicy w pomieszczeniach obok węzła cieplnego znajdują się dwa gniazda 4x16. Obecnie używane urządzenia trójfazowe nie są przystosowane do podłączenia do tego typu gniazd.

Proponuję likwidację.

Zalecenia:

- W przypadku eksploatacji nieużywanej części piwnicy należy zaplanować wymianę instalacji elektrycznej (za wyjątkiem pomieszczeń serwerowni, pomieszczenia obok serwerowni, węzła cieplnego i toalet).
- Zlikwidować lub wykonać skuteczną ochronę przeciwporażeniową dwóch puszek metalowych w p. 012 (poz. 5 i 6 prot. 1/UMWP/pz/2019)

Lasota
mgr inż. JAROSŁAW LASOTA
upr. bud. do kier. rob. bud. bez ogr. w spec. instal.
w zakresie sieci, inst. : urz. elektr. i elektroenerget.
Nr BŁ/37/97

- W rozdzielni RG wymienić wyłącznik różnicowo-prądowy (poz.8 prot. 1/UMWP/rp/2019)
- Zlikwidować dwa nieużyteczne gniazda 3x16 obok węzła cieplnego.

Instalacja elektryczna (części użytkowanej) parteru i I piętra.

Instalacja elektryczna wykonana w układzie sieciowym TNS (przystosowana do ochrony uzupełniającej wyłącznikami różnicowo-prądowymi). Po usunięciu usterek wyszczególnionych w protokołach pomiarów instalacja nadaje się do użytkowania. W rozdzielni T1 obwody poz.50, 51, 54 prot 1/UMWP/ri/2017 wykonane przewodami obecnie niestosowanymi w oplocie z bawełny, ale rezystancja izolacji – prawidłowa. (zdjęcie nr 1)

Zalecenia:

- Zlikwidować dwa gniazda 230V w Sali konferencyjnej nr 5 w odłączonych obwodach gniazdkowych (poz.90, 99 prot.1/UMWP/pz/2019)
- Zlikwidować w rozdzielni T1 pole zasilające odłączone wypusty podłogowe w Sali 5.
- Zmniejszyć rezystancję pętli zwarciowej gniazd 230V w szatni (poz.164, 165 prot. 1/UMWP/pz/2019)
- Zlikwidować w rozdzielni T2 pole zasilające odłączone wypusty podłogowe w Sali konferencyjnej nr 21/22.
- Wymienić wyłączniki różnicowo-prądowe w rozdzielni T1, TK2, T2 -3szt (poz.26, 57, 68 prot. 1/UMWP/rp/2019)

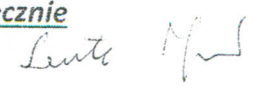
Instalacja elektryczna strychu (II piętro).

Na tej kondygnacji jest instalacja gniazd DATA zasilana z RK3. Po usunięciu usterek z protokołów nadaje się do eksploatacji. Natomiast instalacja zasilana z rozdzielni R3 składa się z części nowszej w układzie sieci TNS i części starszej w systemie TNC. Skutkiem tego jest prawidłowe działanie części nowej (po usunięciu usterek), oraz brak ochrony uzupełniającej analogicznie jak w piwnicy części starej instalacji. Dodatkowo w starej części instalacji występują gniazda bez bolca na przewód ochronny. Urządzenia które powinny być chronione przewodem PE (lub PEN) podłączone do tych gniazd nie będą miały żadnej ochrony przeciwporażeniowej. W większości pomieszczeń występują zarówno gniazda wykonane w systemie TNS (z ochroną uzupełniającą) i w systemie TNC (brak ochrony uzupełniającej), jak również gniazda pozbawione jakiegokolwiek ochrony przeciwporażeniowej. Jednym ze sposobów naprawy tej sytuacji jest tam gdzie to możliwe technicznie (ze względu na system połączeń) – odłączenie części instalacji.

W pomieszczeniu łazienki należy zabezpieczyć przewody po zdemontowanym przepływowym podgrzewaczu wody.

Zalecenia:

- W rozdzielni Tr-R i TK3 wymienić wyłączniki różnicowo-prądowe -2szt (poz. 87, 93 prot.1/UMWP/rp/2019).
- Odłączyć zasilanie starej części instalacji elektrycznej (o ile konfiguracja i układ połączeń na to pozwoli). W przypadku gdy będzie to niemożliwe – zlikwidować gniazda 230V w starej instalacji, które nie są skutecznie

 mgr inż. JAROSŁAW LASOTA
 upr. bud. do kier. rob. bud. bez ogr. w spec. instal.
 w zakresie sieci, inst. i urz. elektr. i elektroenerget.
 Nr BŁ/37/97

chronione przeciwporażeniowo (poz. 318, 319, 320, 327, 336, 338, 340, 342, 345, 349, 350, 352, 356, 357 prot. 1/UMWP/pz/2019).

- Ustalić przyczynę braku ciągłości przewodu PE na bolcu w gniazdach 230V (poz. 321, 322, 323, 324, 325, 330 prot 1/umwp/pz/2019) i naprawić.
- W pomieszczeniu faziarki należy zabezpieczyć przewody po zdemontowanym przepływowym podgrzewaczu wody.

Instalacja elektryczna garaży.

Podstawowa instalacja wykonana przewodami dwużyłowymi. Po usunięciu usterek gniazda będą chronione tylko poprzez samoczynne wyłączenie zasilania. Bez wymiany instalacji nieskuteczna będzie ochrona poprzez wyłączniki różnicowo-prądowe. W układzie istniejącym nie można więc zastosować ochrony uzupełniającej. Zagrożenie porażeniem w garażach jest zdecydowanie wyższe, dlatego skuteczna ochrona dodatkowa jest istotna.

Zalecenia:

- Zaleca się wymianę instalacji ze względu na czas budowy, zainstalowany osprzęt, niemożliwość zastosowania ochrony poprzez wyłączniki różnicowo-prądowe.
- Do czasu wymiany instalacji należy wymienić gniazda – 3 szt – na gniazda z bolcem (poz. 358, 360, 363 prot 1/UMWP/pz/2019).

Instalacja odgromowa.

Dwa uziomy od strony ulicy Kilińskiego mają przekroczoną wartość dopuszczalną rezystancji uziemienia instalacji odgromowej. Jako zwody pionowe instalacji wykorzystano metalowe rynny na budynku. Znacznie pewniejsze odprowadzenie ładunków elektrycznych wyładowań atmosferycznych z dachu budynku zapewniłby zwód pionowy wykonany drutem stalowym. Poza tym zwody pionowe od strony ulicy (w bezpośrednim sąsiedztwie ciągu pieszego) do wysokości 2,5 m powinny być w rurze osłonowej, ponieważ w chwili ewentualnego wyładowania, będzie na niej występować niebezpieczne dla zdrowia napięcie. W sąsiedztwie budynku znajdują się obiekty budowlane znacznie wyższe (np. wieża kościelna), co znacząco zmniejsza prawdopodobieństwo uderzenia pioruna w budynek.

Zdjęcie nr 2 przedstawia wartość pomiaru rezystancji uziemienia uziomu nr 5 od strony ulicy. Zdjęcie nr 3 przedstawia wartość pomiaru rezystancji uziemienia uziomu nr 3 od strony parkingu.

Zalecenia:

- Zmniejszyć do 30 omów rezystancję uziomów nr 4 i nr 5 (prot.1/UMWP/o/2019)
- Rozważyć wykonanie zwodów pionowych drutem stalowym (w rurze osłonowej po stronie ulicy).

Białystok dn. 29.03.2019.

mgr inż. JAROSŁAW LASOTA
upr. bud. do kier. rob. bud. bez ogr. w spec. instal.
w zakresie sieci, inst. i urz. elektr. i elektroenerget.
Nr BŁ/37/97

